

К. І. Ровинська, М. П. Попов

Національний університет "Одеська політехніка", м. Одеса, Україна

ДЕРЖАВНО-УПРАВЛІНСЬКА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Розглянуто основні засади забезпечення державного управління в Україні у системі забезпечення національної безпеки. Проаналізовано внутрішні та зовнішні загрози державно-управлінській безпеці, які виникають на сучасному етапі становлення самоідентифікації та самозбереження та відповідно потребують концептуальних підходів для їх вирішення. Доведено, що державно-управлінська безпека фактично є підґрунтям та складовою національної безпеки, від якої залежить наявність і збереження ознак держави (територія, суверенітет, апарат державної влади, правова система та інші), а також їх визнання іншими суб'єктами світопорядку.

Наведено низку недоліків системи забезпечення національної безпеки, що призводять до низької ефективності національної безпеки України як державного інституту, серед яких зазначено вироблення помилкових управлінських рішень. Обґрунтовано, що управлінські рішення – це один з важливих елементів державно-управлінської безпеки, за якими встановлюють й аналізують потенційні загрози для безпеки країни та ухвалюють рішення щодо їх запобігання та мінімізації наслідків.

Окреслено організаційну систему державно-управлінської безпеки, до якої входять правоохоронні органи, розвідувальні та контррозвідувальні служби, міністерства та інші державні органи. У цьому контексті державні органи диференційовано на кілька груп: органи виконавчої влади, які забезпечують державний контроль за безпекою: Міністерство внутрішніх справ, Служба безпеки України, Державна прикордонна служба України, Міністерство оборони України; органи законодавчої влади, які створюють законодавчі акти для забезпечення національної безпеки: Верховна Рада України; органи судової влади, які забезпечують судовий контроль за збереженням національної безпеки: Конституційний Суд України, Верховний Суд України, апеляційні суди, місцеві суди; органи місцевого самоврядування, які забезпечують безпеку на місцях: районні та міські ради, сільські, селищні та міські голови.

Проаналізовано закордонний досвід організаційного забезпечення державно-управлінської безпеки України США, Ізраїлю, Китаю, Франції, які мають окремо визначені у дослідженні переваги в системі забезпечення державно-управлінської безпеки як складової стратегії національної безпеки країни, та запропоновано їх запозичення до української системи забезпечення національної безпеки.

Ключові слова: національна безпека; державно-управлінська безпека; державне управління; внутрішні загрози; стратегія національної безпеки.

Вступ

Постановка проблеми. Сучасні світові події свідчать про те, що національні держави посилюють свою боротьбу за самозбереження (що стало особливо актуальним через війну в Україні, світову пандемію 2020 р., боротьбу за ресурси та серйозні зміни клімату). Ця тенденція посилюється низкою зовнішніх факторів. Уже зараз можна сформулювати наукову гіпотезу щодо істотних змін у світовому устрої. Очевидно, що Україна перебуває на передньому краї майбутнього перекреслення світу та нового світопорядку, який змінює наявні безпекові договори та межі. У цьому контексті важливим є аналіз внутрішніх і зовнішніх загроз національній та управлінській безпеці, які виникають на сучасному етапі розвитку людської цивілізації. Вважаємо, що низ-

ка внутрішніх загроз, що існують у публічному секторі управління та адміністрування, зумовлюють відокремлення нового вектора національної безпеки – державно-управлінську безпеку.

Актуальність дослідження. Концептуальні підходи до вивчення державно-управлінської безпеки мають велике значення для існування держави, оскільки від цього багато в чому залежить процес ефективного забезпечення національної безпеки всією системою державного управління, а також конкретними суб'єктами забезпечення національної безпеки. Державно-управлінська безпека фактично є підґрунтям та складовою національної безпеки, від якої залежить наявність та збереження ознак держави (територія, суверенітет, апарат публічної влади, правова система та інші), а також

Інформація про авторів:

Ровинська Катерина Ігорівна, канд. наук з державного управління, доцент.

Email: rovkaternyna@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0002-1334-3112>

Попов Микола Петрович, канд. наук з державного управління, професор.

Email: popovmykola67@gmail.com; <https://orcid.org/0000-0003-0204-1810>

Цитування за ДСТУ: Ровинська К. І., Попов М. П. Державно-управлінська безпека як складова національної безпеки України.

Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1/2(74/75). Львів: НЛТУ України, 2023. С. 69–74.

Citation APA: Rovynska K. I., & Popov M. P. (2023). Public administration security as a component of Ukraine's national security.

Efficiency of public administration, 1/2(74/75), 69–74. <https://doi.org/10.36930/507412>

їх визнання іншими суб'єктами світопорядку. Державний апарат є інструментом реалізації державної влади, який має виконувати не тільки конституційно визначені функції та задачі, а й захищати права та інтереси громадян, громад, держави, забезпечуючи збереження національних інтересів під впливом глобалізаційних процесів. Саме на цей сектор національної безпеки країни покладається безпека держави та національних інтересів, а тому вважаємо за важливе дослідити та визначити державно-управлінську безпеку як складову національної безпеки.

Мета дослідження та основні завдання для її досягнення. Метою дослідження є аналіз державно-управлінської безпеки як складової національної безпеки, її змісту та завдання, а також закордонного досвіду її забезпечення.

Предмет дослідження. Аналіз формування окремого вектора національної безпеки держави – державно-управлінської безпеки, її складових та основ забезпечення, а також ризиків, що зумовлюють її виокремлення у загальній стратегії національної безпеки.

Методи та інформаційна база дослідження. В основу обґрунтування змісту та завдань державно-управлінської безпеки як складової національної безпеки покладено застосування методів індукції та дедукції, аналізу та синтезу, відповідно до яких цю проблематику вивчають, зважаючи на цілісність питання, яке містить багато складових. Для дослідження використано також такі загальнонаукові і спеціальні методи, як абстрагування та теоретичного узагальнення.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти, матеріали наукових конференцій, наукові публікації з досліджуваної тематики, офіційні інтернет-сайти та інші матеріали.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Українські дослідники здійснювали аналіз сучасного стану забезпечення національної безпеки та доктринальних засад існування національної безпеки як об'єкта державного управління в різних наукових працях. Так, у монографії "Національна безпека України: теоретичні та методологічні засади забезпечення" (А.С. Савельєв, 2017) автор аналізує теоретичні та методологічні засади забезпечення національної безпеки України, враховуючи сучасні виклики та загрози. У монографії "Державна політика з питань національної безпеки: теоретичні аспекти" (О. Білокобильський, 2012) висвітлено теоретичні аспекти державної політики з питань національної безпеки, враховуючи доктринальні засади існування національної безпеки як об'єкта державного управління. У збірці наукових праць "Національна безпека України: сучасний стан, проблеми, перспективи" (О. Колесник, І. Кравченко, 2018) досліджують сучасний стан національної безпеки України, проблеми, що стоять перед країною, та перспективи її розвитку.

Деякі аспекти державно-управлінської безпеки досліджено у таких наукових працях, як: "Державна безпека в Україні: сучасні виклики та загрози" (Ігор Шевченко, 2016), "Державна політика з питань національної безпеки: теоретичні аспекти" (Олександр Білокобильський, 2012), "Концептуальні засади державної безпеки України в умовах глобалізації" (Олександр Харченко, 2017), "Політична безпека в Україні: проблеми та перспективи" (Сергій Руденко, 2014), "Державна безпека в системі національних інтересів України" (Олексій Га-

рань, 2016), Національна стійкість в умовах мінливого безпекового середовища (Резнікова О.О., 2022).

Виокремлення не вирішених раніше частин загальної проблеми. На сьогодні виникла нагальна потреба у визначенні змісту та засад державно-управлінської безпеки як самостійного структурного елемента, який потрібно визнавати окремим вектором стратегії в межах загальної Стратегії національної безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням одержаних результатів

Сьогоднішня Стратегія національної безпеки України [3] не поділяє загроз на внутрішні й зовнішні, а містить тільки найбільш істотні у цій сфері, де головною ланкою є державне управління. Як наслідок – ці загрози становлять основу загроз державному управлінню, а їх поділ на зовнішні та внутрішні дасть змогу відстежити часову динаміку їхніх змін. Як відомо, державне управління у зовнішньополітичній сфері за сучасних умов зазвичай здійснюють за межами країни за участі міжнародної спільноти, де й ухвалюють доленосні рішення стосовно України. Тому його ще називають зовнішнім управлінням [8, с. 59]. Це покладе важливі й відповідальні завдання на Міністерство закордонних справ України, українські дипломатичні представництва за кордоном з ефективного відстоювання інтересів держави.

Загрози державному управлінню поділяють не тільки на зовнішні та внутрішні. Їх можна класифікувати і за іншими ознаками: за часом – довготривалі, короткотривалі і тимчасові; за місцем поширення – місцеві, регіональні, загальнодержавні; за наслідками – локальні, масштабні, катастрофічні тощо.

Водночас реорганізованому у минулому Національному академію державного управління при Президенті України розроблено та запропоновано власне бачення дефініції "управлінська безпека", згідно з якою під цим поняттям пропонують розуміти стан внутрішніх і зовнішніх умов діяльності керівника у сфері державного управління, що нейтралізують або унеможливають вироблення, ухвалення і реалізацію управлінських рішень, що може призвести до негативних наслідків для держави і суспільства у різних сферах, зокрема й у зовнішньополітичній [7, с. 76]. Надане поняття у центр кола управлінської безпеки ставить "керівника", що, безумовно, відповідає системі та сутності державного управління. Проте, на наш погляд, центром системи управлінської безпеки є управлінські рішення, які не завжди ухвалює "керівник". На наш погляд, управлінські рішення та механізм їх прийняття – це законодавчо визначена система взаємодії суб'єктів, об'єктів та зв'язок між ними.

У наукових працях, досліджуючи проблеми національної безпеки України, виокремлюють певний вектор безпеки за сферою життєдіяльності суспільства і держави, в яких органам державної влади необхідно розробляти та здійснювати комплекс заходів зі захисту національних інтересів. Отже, в Україні сфери національної безпеки визначають крізь призму загроз, зокрема, розрізняють: державну, економічну, енергетичну, політичну, інформаційну, екологічну, воєнну безпеку.

У контексті нашого дослідження, а також у функції правового підґрунтя державно-управлінської безпеки, проаналізуємо стратегію забезпечення державної безпеки, яку затверджено Указом Президента України від

16 лютого 2022 року № 56/2022 [4]. У цій стратегії, яку узаконили напередодні широкомасштабного вторгнення РФ на територію України, було визначено та систематизовано ключові загрози державній безпеці України, зокрема державному управлінню та апарату.

Так, з-поміж головних причин, що призвели до низької ефективності системи забезпечення національної безпеки України, зокрема державно-управлінського вектора, зазначено: неспроможність системи забезпечення національної безпеки України до аналізу безпекового середовища та своєчасного виявлення загроз, а також вплив іноземних спецслужб на керівництво суб'єктів забезпечення національної безпеки України внаслідок багатовекторної зовнішньої політики за умов цілеспрямованого поглиблення розбіжностей у політичних орієнтаціях населення за регіональним принципом та налаштованість представників політичного керівництва держави на реалізацію власних, корпоративних, а не національних інтересів, сприяють відцентричним тенденціям і неготовності системи забезпечення національної безпеки до протидії загрозі сепаратизму, що пояснюють незавершеність формування цієї системи та вироблення помилкових управлінських рішень з питань забезпечення національної безпеки [6, с. 3].

Отже, управлінські рішення – це один з важливих елементів державно-управлінської безпеки, який отримує легітимізацію не тільки за умови його відповідності вимогам чинного законодавства України, а й за умови відповідності національним інтересам держави, національній безпеці держави загалом. Такі умови визначають низку об'єктивних вимог до суб'єктів ухвалення та відповідного змісту управлінських рішень, з огляду на забезпечення конституційного ладу, правового режиму, національної ідеї, територіальної цілісності.

У процесі ухвалення управлінських рішень, як елементу державно-управлінської безпеки, важливо виявити і проаналізувати потенційні загрози для безпеки країни, а також вжити обґрунтованих заходів з їх запобігання та мінімізації наслідків. Відтак пріоритетне місце у державно-управлінській безпеці належить ефективній комунікації та координації між різними відомствами та органами державного управління, які мають відповідати за реалізацію заходів зі забезпечення національної безпеки.

Функціональне призначення державно-управлінської безпеки, на наш погляд, доцільно встановити через законодавчо визначені загрози у сфері державної безпеки у Стратегії національної безпеки України. Отже, до функцій державно-управлінської безпеки можна віднести: протидію загрозам посягань з боку окремих груп та осіб на державний суверенітет, територіальну цілісність, економічний, науково-технічний та оборонний потенціал України, права і свободи громадян; запобігання корупції в органах державної влади, зрощення бізнесу і політики, організованої злочинної діяльності; запобігання порушенням з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування Конституції і законів України, прав і свобод людини і громадянина, в тому числі під час проведення виборчих кампаній; підвищення ефективності контролю за дотриманням вимог Конституції і виконання законів України.

Отже, державно-управлінська безпека – це комплекс заходів і процедур, спрямованих на забезпечення безпеки в державному управлінні через чітко регламентова-

ний механізм ухвалення управлінських рішень та системний аналіз індикаторів середовища. Основна мета такої безпеки – захистити національні інтереси, зберегти стабільність та функціонування держави, суверенітет, а також убезпечити державні структури та посадові особи, шляхом реалізації комплексу запобіжних заходів, зокрема: розвиток основних і створення резервних спроможностей, а також альтернативних планів і стратегій розвитку, які забезпечують виконання державою суспільно важливих функцій у мінімально необхідному обсязі під час кризи та швидке відновлення – у післякризовий період; розроблення й упровадження схем розподілу обов'язків і заміщення ключових посад у сфері державного управління; формування каналів комунікацій, які дають змогу ухвалювати, роз'яснювати й реалізовувати державні рішення навіть за кризових умов з дотриманням принципів законності, ефективності, підзвітності.

Організаційна складова державно-управлінської безпеки представлена системою державних структур, куди входять правоохоронні органи, розвідувальні та контррозвідувальні служби, міністерства та інші державні органи. У цьому контексті державні органи можна поділити на кілька груп за функціональним критерієм:

1. Органи виконавчої влади, які забезпечують державний контроль за безпекою: Міністерство внутрішніх справ, Служба безпеки України, Державна прикордонна служба України, Міністерство оборони України.
2. Органи законодавчої влади, які створюють законодавчі акти для забезпечення національної безпеки: Верховна Рада України.
3. Органи судової влади, які забезпечують судовий контроль за збереженням національної безпеки: Конституційний Суд України, Верховний Суд України, апеляційні суди, місцеві суди.
4. Органи місцевого самоврядування, які забезпечують безпеку на місцях: районні та міські ради, сільські, селищні та міські голови.

Усі зазначені вище публічні органи взаємодіють між собою та співпрацюють за принципами верховенства права, законності, прозорості, ефективності та результативності, забезпечуючи національну безпеку України, зокрема, у сфері державного управління.

Серед ключових загроз, які зазначено у Стратегії національної безпеки України (п. 19) [3] та Стратегії державної безпеки (пп. 10, 13) [4], а отже, створює потенційно загрозливе підґрунтя для руйнування територіальної цілісності, суверенітету та ефективного державного управління зазначається – корумпованість посадових осіб, тобто суб'єктів ухвалення управлінських рішень.

Одночасно зі зазначеним вище, Стратегія національної безпеки України "Безпека людини – безпека країни", яку затверджено указом Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020, визначила "джерелом загроз незалежності України, її суверенітету і демократії недостатню ефективність державних органів, що ускладнює вироблення і реалізацію ефективної політики. Водночас зазначено, що непослідовність та незавершеність реформ і корупція перешкоджають виведенню української економіки з депресивного стану, унеможливають її стає і динамічне зростання, підвищують уразливість до загроз, підживлюють кримінальне середовище" [3].

Для знищення цих загроз у зазначеній вище Стратегії пропонують утверджувати принцип нульової толерантності до корупції, забезпечувати ефективну діяльність органів, які запобігають корупції та протидіють корупційним правопорушенням, а також забезпечувати прозорість, підзвітність державних органів, доброчесність посадових (службових) осіб, ефективний доступ до правосуддя, вдосконалювати досудове розслідування кримінальних правопорушень, судовий розгляд кримінальних проваджень та виконання призначених судами покарань.

Як засвідчує вітчизняний досвід, корупція і організована злочинність є взаємопроникаючими (явище кримінальної дифузії) та антиподом державного й соціального управління. На сьогодні саме це є однією з причин затягування вступу України в ЄС, не виділення в необхідних обсягах кредитів, інвестицій, озброєння, інших видів допомоги та підтримки в реалізації геополітичних програм України.

У Стратегії національної безпеки України визначено конкретні завдання, які має вирішити держава, зокрема "держава повинна виконувати лише необхідні функції, насамперед безпекову, зовнішньополітичну, соціальну, регуляторну. Правоохоронні, податкові та митні органи захищатимуть права, свободи та законні інтереси громадян, зокрема щодо ведення бізнесу. Україна має завершити процес децентралізації і сформувати спроможні об'єднані територіальні громади" [9]. Отже, закріплена одна з умов державно-управлінської безпеки – децентралізація та спроможні об'єднані громади.

Водночас в аналітичних і наукових сучасних працях, серед внутрішніх загроз, які існують у сучасному державно-управлінському секторі та загрожують національній безпеці України, виокремлюють також такі:

- втрата владою адекватного потенціалу інтелектуальності;
- утворення глибокої соціальної прірви між владою та народом країни та як наслідок – внутрішню боротьбу (без збройну) та супротив;
- докорінна зміна ієрархії цінностей усього суспільства, де загальнонаціональні інтереси, цілі й ідеал посідають останні місця;
- розпад держави як наслідок соціогенних, техногенних, криміногенних та епідеміологічних чинників;
- дезорієнтація населення країни ззовні та всередині і перетворення країни на сировинний придаток інших більш сильних держав для "загальнолюдських" цілей [1, с. 2-4];
- концентрація у владі під час криз "тимчасових управлінців", у яких особиста вигода завжди є вищою за державні інтереси, це – одна з найнебезпечніших загроз;
- перевага у державному житті в бік прав і свобод окремих громадян, що володіють великими ресурсами, за рахунок ослаблення їх відповідальності перед усім суспільством і державою, що може призвести до дезорганізації державного управління та утвердження фактичної анархії.

Світовий досвід соціально-економічного розвитку показує, що в суспільстві існують об'єктивні принципові положення, порушення яких призводить до дестабілізації обстановки, криз і зниження рівня безпеки особи, суспільства та держави. На основі цих засад потрібно будувати систему державного управління як соціально-економічними перетвореннями, так і питаннями безпеки, гострота яких стає найактуальнішою. Для державного управління безпекою особи, суспільства та держави, як складного соціального процесу, характерні змістовні і часові аспекти. У змістовному плані державне управління, як уже зазначено, складається з певного на-

бору функцій, а в часовому – з послідовних стадій процесу [10, 11]. Разом із тим для кожної стадії державно-управлінської діяльності забезпечення національної безпеки виникає потреба в діях, спрямованих на вирішення проблеми, а тому, на наш погляд, критично важливо розуміти сутність державного механізму впливу на проблеми національної безпеки.

Необхідно акцентувати увагу, що забезпечення державних органів є важливим завданням для забезпечення національної безпеки загалом. Існує кілька способів, які можуть допомогти забезпечити державні органи від зовнішніх і внутрішніх загроз:

- розроблення та впровадження відповідних законів і політик з питань безпеки державних органів, до яких належать закони, що регулюють доступ до конфіденційної інформації, політики щодо фізичної безпеки та забезпечення охорони приміщень;
- забезпечення фізичної безпеки державних органів способом встановлення камер спостереження, систем контролю доступу, а також забезпечення надійного зберігання конфіденційної інформації;
- проведення регулярних аналізів внутрішньої безпеки державних органів, враховуючи перевірки на можливість проникнення зовнішніх загроз через шляхи кібератак та соціально-інженерні методи;
- навчання та тренування працівників державних органів з питань кібербезпеки, соціально-інженерних методів та розпізнавання загроз;
- співпраця з іншими органами держави, зокрема з правоохоронними органами та розвідувальними службами, для забезпечення національної безпеки загалом.

На підтвердження зазначеного вище розглянемо закордонний досвід, який надав би певний алгоритм дій щодо організаційного забезпечення державно-управлінської безпеки України.

У США державна безпека є відповідальністю Федеральної служби безпеки (FBI) та Національного центру безпеки кіберпростору (NCCIC). Обидві організації виявляють і запобігають кібератакам та іншим загрозам, які можуть пошкодити системи державного управління [9].

Ізраїль забезпечує державну безпеку за допомогою великої кількості розвідувальних служб, враховуючи Моссад, Шін-Бет та АМАН, які здійснюють внутрішню та зовнішню безпеку країни. Ізраїль також активно використовує кібербезпеку для захисту державних інформаційних систем [5].

У Китаї є Міністерство державної безпеки, яке відповідає за забезпечення безпеки державних інтересів та захист державних інформаційних систем. Крім того, китайський уряд здійснює суворий контроль над доступом до Інтернету та соціальних мереж, щоб запобігти шпигунству та іншим загрозам безпеки [8].

У Франції є Міністерство внутрішніх справ, яке відповідає за забезпечення внутрішньої безпеки та боротьбу з тероризмом, Франція розробляє криптографічні протоколи та інші заходи з підвищення кібербезпеки державних інформаційних систем. Також у країні створено національний центр кібербезпеки, який відповідає за забезпечення кібербезпеки країни. Також триває активний розвиток розвідувальних служб, які забезпечують зовнішню та внутрішню безпеку країни. Наприклад, Дирекція загальної безпеки зовнішніх служб (DGSE) збирає та аналізує інформацію про зовнішні загрози Франції, а Дирекція внутрішньої безпеки

(DGSИ) відповідає за боротьбу з тероризмом та іншими внутрішніми загрозами [8].

Позитивним, на наш погляд, є інструмент контролю за доступом до інформації у Франції. У цій країні існують суворі правила щодо доступу до державної інформації. Зокрема, співробітники державних органів мають отримувати тільки ту інформацію, яка необхідна для виконання їхніх обов'язків, і повинні підписувати угоди про збереження конфіденційності.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Отже, можемо визначити державно-управлінську безпеку як складну підсистему національної безпеки, яка передбачає забезпечення стійкості та безпеки державного управління для захисту національних інтересів від зовнішніх і внутрішніх загроз ухваленням управлінських рішень на засадах верховенства права, законності, підзвітності, прозорості, ефективності та результативності.

Основними напрямками державно-управлінської безпеки в Україні, які зумовлені загрозами внутрішнього та зовнішнього характеру, є:

- розвиток спроможностей суб'єктів системи забезпечення державної безпеки щодо своєчасного попередження, виявлення зовнішніх і внутрішніх загроз державній безпеці України, запобігання та протидії таким загрозам;
- протидія руйнуванню державного апарату та місцевого самоврядування у зв'язку з поширенням системної корупції в державних органах;
- створення ефективної системи обміну інформацією між суб'єктами забезпечення державної безпеки та запровадження дієвих механізмів доступу суб'єктів забезпечення державної безпеки до державних електронних інформаційних ресурсів та автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів, банків (баз) даних;
- підвищення професійного рівня фахівців суб'єктів забезпечення державної безпеки;
- удосконалення нормативно-правового забезпечення функціонування системи забезпечення державної безпеки, організаційних засад діяльності суб'єктів забезпечення державної безпеки, їх координації та взаємодії;
- упровадження дієвих механізмів взаємодії суб'єктів забезпечення державної безпеки із громадянським суспільством, зміцнення демократичного цивільного контролю і нагляду за діяльністю суб'єктів забезпечення державної безпеки.

Вважаємо питання визначення та аналізу механізмів взаємодії суб'єктів забезпечення державної безпеки із громадянським суспільством перспективним напрямом

подальших досліджень, з огляду на зростаючу та активну роль громадянського суспільства у забезпеченні та відстоюванні національних інтересів.

Список використаної літератури

1. Адамчук, О. В., Дмитренко, О. М., & Салюк, С. В. (2018). Загальний аналіз різних аспектів національної безпеки України як поняття в сучасних наукових дослідженнях. *Theory and Practice of Public Administration*, 4(63), 1-7.
2. Верховна Рада України (2018). Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради* № 31. ст. 241.
3. Верховна Рада України (2020). Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України": Указ Президента України від 14.09.2020 № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
4. Верховна Рада України (2022). Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року "Про Стратегію забезпечення державної безпеки": Указ Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0088525-21#Text>
5. Войтовський, К. (2022). Досвід Ізраїлю щодо формування стратегії національної безпеки. Національний ін-т стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/natsionalna-bezpeka/dosvid-izrayilyu-shchodo-formuvannya-stratehiyi-natsionalnoyi>
6. Дацюк, А., Садовський, В., Полтораков, О., & Марутян, Р. (2015). Аналіз державної політики у сфері національної безпеки і оборони України. Київ. URL: <https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2018/02/Analiz-polityky-NB-pravi-final.pdf>
7. Нижник, Н. Р. (ed.) (1997). Державне управління в Україні: централізація і децентралізація. Київ: УАДУ при Президенті України, 448.
8. Омельчук, В. А., Стрельбицький, М. П., Гордієнко, С. Г., et al. (2021). Забезпечення національної безпеки за основними напрямками життєдіяльності України: навчальний посібник: у 2-х ч.: Ч. I; за заг. ред. А.М. Кислого, М.П. Стрельбицького. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 304.
9. Орлик, В., & Гриценко, А. (2022). Основні положення нової Стратегії національної безпеки США. Національний ін-т стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/mizhnarodni-vidnosyny/osnovni-polozhennya-novoyi-stratehiyi-natsionalnoyi-bezpeky>
10. Семенченко, А. І. (2008). Стратегічне планування у сфері державного управління національною безпекою: монографія. Київ: Нац. акад. держ. упр. при Президенті України, 76.
11. Ситник, Г. П. (2004). Державне управління національною безпекою України: монографія. Київ: Вид-во НАДУ, 408.

K. I. Rovynska, M. P. Popov

Odessa polytechnic national university, Odessa, Ukraine

PUBLIC ADMINISTRATION SECURITY AS A COMPONENT OF UKRAINE'S NATIONAL SECURITY

Introduction. Current world events show that nation states are intensifying their struggle for self-preservation (which has become especially relevant due to the war in Ukraine, the 2020 global pandemic, the struggle for resources, and serious climate change). This trend is exacerbated by a number of external factors. It is already possible to formulate a scientific hypothesis about major changes in the world order. Obviously, Ukraine is at the forefront of the upcoming redrawing of the world and a new world order that changes existing security treaties and borders. In this context, it is important to analyze the internal and external threats to national and public security that arise at the present stage of development of human civilization. We believe that a number of internal threats that exist in the public sector of management and administration lead to the separation of a new vector of national security – public administration security.

Materials and Methods. The basis for substantiating the principles and features of public administration security as a component of national security is the use of induction and deduction, analysis and synthesis, according to which this issue is studied with due regard for the integrity of the issue, which contains many components. The research also used such general scientific and special methods as abstraction and theoretical generalization.

Analysis of Literary Sources. Public administration security is studied in various scientific works, such as monographs, scientific articles, collections of abstracts, dissertations, and others. Some of the most important scientific works on this topic include: "Sta-

te Security in Ukraine: Modern Challenges and Threats" (Ihor Shevchenko, 2016), "State Policy on National Security: Theoretical Aspects" (Oleksandr Bilokobyl'skyi, 2012), "Conceptual Foundations of State Security of Ukraine in the Context of Globalization" (Oleksandr Kharchenko, 2017), "Political Security in Ukraine: Problems and Prospects" (Serhii Rudenko, 2014), "State Security in the System of National Interests of Ukraine" (Oleksii Haran, 2016).

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. Today, there is a need for research to determine the features and principles of public administration security as an independent structural element that should be recognized as a separate strategy vector within the overall National Security Strategy.

Results. The current National Security Strategy does not divide threats into internal and external ones, but identifies only the most significant ones in this area, where public administration is the main link. Therefore, these threats form the basis of threats to public administration, and their division into external and internal threats will make it possible to track the time dynamics of their changes. As is often emphasized, public administration in the foreign policy sphere in modern conditions is usually carried out outside the country with the participation of the international community, where fateful decisions regarding Ukraine are made. In this regard, it is also called external governance. This imposes large and responsible tasks on the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine and domestic diplomatic missions abroad to effectively defend the interests of an independent state.

Threats to public administration are divided not only into external and internal ones. They can also be classified by other criteria: by time – long-term, short-term and temporary; by place of distribution – local, regional, national; by consequences – local, large-scale, catastrophic, etc. At the same time, the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine, which was reorganized in the past, developed and proposed its own vision of the definition of "managerial security", according to which this concept is proposed to be understood as "the state of internal and external conditions of the manager's activity in the field of public administration, which neutralize or exclude the possibility of developing, making and implementing managerial decisions that may lead to negative consequences for the state and society in various spheres, including foreign policy".

In our opinion, public administration security is a set of measures and procedures aimed at ensuring security in public administration. The main purpose of such security is to protect national interests, maintain stability and functioning of the state, and ensure the security of state structures and officials. Public administration security is aimed at preventing and counteracting actions that may threaten state security, such as terrorism, extremism, cyberattacks, intelligence, espionage, corruption, and others. A variety of methods are used to achieve these goals, including political, legal, informational, social and technical measures.

Various state structures operate in the system of state-management security, such as law enforcement agencies, intelligence and counterintelligence services, ministries and other state bodies. In this context, government agencies can be divided into several groups:

1. Executive bodies that ensure state control over security: Ministry of Internal Affairs, Security Service of Ukraine, State Border Guard Service of Ukraine, Ministry of Defense of Ukraine.

2. Legislative bodies that create legislative acts to ensure national security: Verkhovna Rada of Ukraine.

3. Judicial authorities that provide judicial control over the preservation of national security: Constitutional Court of Ukraine, Supreme Court of Ukraine, courts of appeal, local courts.

4. Local self-government bodies that ensure local security: district and city councils, village, town and city mayors.

In order to eliminate the above threats, the Strategy proposes to establish the principle of zero tolerance to corruption, ensure the effective operation of bodies that prevent corruption and counteract corruption offenses, as well as ensure transparency, accountability of state bodies, integrity of officials, effective access to justice, improve pre-trial investigation of criminal offenses, court proceedings and execution of sentences imposed by courts.

The analysis of the retrospective paradigm of the problems of preventing internal threats to the security of public administration in Ukraine makes it possible to identify the most acute threats and to determine ways to eliminate them. The formation of civil society institutions and social development of democratic processes in Ukraine today is constrained by a number of factors, among which corruption is the most important. Thus, among the internal threats that exist in the modern public administration sector and threaten the national security of Ukraine are the following:

- loss of adequate intellectual potential by the authorities;
- the formation of a deep social gap between the government and the people of the country and, as a result, internal struggle (without armed force) and resistance;
- a radical change in the hierarchy of values of the entire society, where national interests, goals and ideals take the last place;
- disintegration of the state as a result of sociogenic, technogenic, criminogenic and epidemiological factors;
- disorientation of the country's population from the outside and inside and the transformation of the country into a raw material appendage of other more powerful states in the name of "universal" goals;
- concentration of "temporary managers" in power during crises, in which personal gain is always higher than public interests, is one of the most dangerous threats;
- the preference in public life for the rights and freedoms of individual citizens with large resources, at the expense of weakening their responsibility to the whole society and the state, which can lead to disorganization of public administration and the establishment of de facto anarchy.

In our opinion, the instrument of control over access to information in France is positive. This country has strict rules on access to government information. In particular, employees of government agencies should receive only the information necessary to perform their duties and must sign confidentiality agreements.

Discussion. It is important to recognize that public administration security in Ukraine requires reforms and significant changes, especially in connection with current challenges and threats, including the war and aggression of the Russian Federation, cyber threats and information warfare. Ensuring public administration security is an important task for ensuring the sustainability and development of the state in the face of internal and external challenges, and at the same time remains a promising area of research, in particular, the adoption of a separate document in the form of a strategy.

Conclusion. To summarize, we can define public administration security as an important component of Ukraine's national security. It involves ensuring the sustainability and security of public administration, as well as the protection of national interests from external and internal threats. The main areas of public administration security in Ukraine should be defined as follows:

- protection of state information resources from cyberattacks and other threats;
- fighting corruption and organized crime, ensuring the rule of law
- protection of the national territory from external threats and terrorist acts;
- operational and preventive protection against information threats, such as disinformation, fakes and propaganda;
- ensuring the effective functioning of public administration bodies and preventing crisis situations.

Keywords: national security; public administration security; public administration; internal threats; national security strategy.